

Карпатський університет імені Августина Волошина

КАРПАТСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Україна, м. Ужгород

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої Ради
Карпатського університету
імені Августина Волошина
Протокол № 8 від 29.08.2024 р.

Введено в дію наказом ректора
№ 30/08-24о від 30.08.2024 року

Ректор Карпатського
університету імені Августина
Волошина

М. І. Дуб

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«БОГОСЛОВ'Я»

(нова редакція)

ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО)
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Зі змінами
Затверджено рішенням
Вченої ради КаУ ім.А. Волошина
Протокол № 7 від 28.08. 2025 р.

Ужгород - 2025

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує фахові компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці здобувачів другого рівня вищої освіти галузі 04 «Богослов'я» / В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» спеціальності 041 «Богослов'я» / В8 «Богослов'я».

Освітньо-професійна програма розроблена на виконання Закону України «Про вищу освіту», відповідно до Положення про освітні програми у ЗВО «Карпатський університет імені Августина Волошина», затвердженого Вченою радою університету від 28 січня 2020 року, протокол № 1, введеного в дію наказом ректора від 31 січня 2020 року, № 61.

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з 01.09.2024 року.

З урахуванням змін, внесених відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 19.11.2024 р. № 1625 «Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021» програма отримала нові коди: Галузь знань 04 «Богослов'я» => В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки», спеціальність 041 «Богослов'я» => В8 «Богослов'я».

Зміст та структура освітньої програми залишаються незмінними.

Укладачі програми:

Нікольський Євген Володимирович - доктор богословських наук, професор кафедри богослов'я, філософії та гуманітарних наук Карпатського університету імені Августина Волошина, гарант освітньої програми.

Басараб Михайло Михайлович – доктор богословських наук, професор богослов'я, філософії та гуманітарних наук Карпатського університету імені Августина Волошина, гарант освітньої програми.

Шимко Олена Володимирівна - проректор з науково-методичної роботи та міжнародних відносин, професор кафедри богослов'я, філософії та гуманітарних наук Карпатського університету імені Августина Волошина.

Програму погоджено:

Ректор Карпатського університету імені Августина
Волошина

М. Дуб

Проректор з науково-педагогічної роботи та
стратегічного менеджменту

Т. Горват

Голова студентського самоврядування

Я. Бідзіля

Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Карпатський університет імені Августина Волошина Гуманітарно–економічний факультет Кафедра богослов'я, філософії та гуманітарних наук
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр богослов'я
Офіційна назва освітньо-професійної програми	«Богослов'я»
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний, 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія МОН України, 01.07.2025 року
Цикл/рівень	НРК – 7 рівень, FQ-ЕНЕА-другий цикл, QF-LLL – 7 рівень,
Передумови	
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	01.09.2024 – 30.06.2028
Інтернет-адреса постійного розміщення	www.kau.com.ua
2. Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців за спеціальністю «Богослов'я», здатних розв'язувати складні навчальні, професійні, наукові задачі та проблеми в галузі богослов'я, що передбачає дослідження та/або здійснення інновацій, із застосуванням теорій та методів богословської науки, і характеризується невизначеністю умов і вимог	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область	Галузь знань: 04 «Богослов'я» / В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» Спеціальність: 041 «Богослов'я» / В8 «Богослов'я». Об'єкт вивчення: Об'єкт вивчення та професійної діяльності магістра богослов'я: 1) Святе Письмо в історичному процесі формування його канону, передаванні тексту й інтерпретації змісту; 2) богословська думка в її історичному розвитку й сучасному стані в теоретичній, систематичній та практичній сферах; 3) практична реалізація богослов'я, його вплив на суспільство, людину та різні сфери життя, а також 4)

	духовно-моральні засади, на яких ґрунтується приватна та публічна діяльність людини.
Орієнтація освітньої програми	Професійна
Фокус освітньої програми	Багатoproфільна підготовка фахівців у сфері богослов'я з можливістю спеціалізації відповідно обраного блоку вибіркових дисциплін / індивідуальної освітньої траєкторії.
4. Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Щодо майбутнього працевлаштування, то магістри богослов'я можуть займати низку посад у відповідності з Класифікатором професій України (ДК 003:2010 від 16.01.2024 р.): • богослов (інші викладачі закладів вищої освіти) – 2310.2; • професіонал в галузі релігії (місіонер, єпископ, • священнослужитель (пастор, пресвітер, військовий священник (капелан) і т. ін.) – 2460; • допоміжний персонал релігійних організацій, який не має духовного сану (служитель (паламар, дяк, помічник капелана і т. ін.), регент, релігійний проповідник (катехит, євангеліст, благовісник, меламед, муедзин та ін.)) – 3480; • керівники релігійних громад (керівники релігійних організацій (об'єднань) (голова об'єднання (предстоятель, патріарх, верховний архієпископ, митрополит, головний рабин, верховний муфтії, старший єпископ, старший пресвітер і т. ін.) – 1144.1; • керівники територіальних релігійних організацій (управлінь, організацій) (керівник територіального об'єднання (архієпископ, митрополит, рабин, муфтії, єпископ, шейх і т. ін.) – 1144.2; • керівники релігійних громад (голова релігійної громади (настоятель, намісник, ігумен, парох, адміністратор, пастор, пресвітер, рабин, імам і т. ін.) – 1144.3; • менеджер (управитель) з адміністративної діяльності – 1475.4; • помічники керівників (адміністративний помічник) – 3436; • помічник керівника підприємства (установи, організації) 3436.1; • оргсекретар (асоціації, союзу, федерації) – 3431; • секретар адміністративний) – 3431; • секретар комітету (організації, підприємства,

	установи)) –3431; • референт – 3436.1; • менеджер (управитель) із зв'язків з громадськістю –1475.4; • менеджер (управитель) у соціальній сфері – 1483; • соціальний менеджер – 1483; • викладач університету та закладу вищої освіти – 2310.2; • асистент – 3439; • асистент богослова (фахівці спеціалізованої освіти та інші фахівці в галузі освіти та навчання)– 3340; • радник органів державної влади – 2419.3; • журналіст – 2451.2; • журналіст мультимедійних видань засобів масової інформації – 2451.2; • ведучий програми – 2451.2.
Академічні права випускників	Здобуття освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Професійно-орієнтоване навчання з набуттям компетентностей, достатніх для розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів богословської науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Оцінювання	Атестація у формі заліків та екзаменів з загальної та професійної підготовки. Підготовка та захист курсових робіт. Проходження практик та захист звітів. Комплексний кваліфікаційний іспит з «Богослов'я»
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі богослов'я
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою, вміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне й писемне мовлення. ЗК 2. Здатність володіння необхідними навичками професійного спілкування та опрацювати фахову літературу іноземною мовою. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів й постійного самовдосконалення. ЗК 4. Здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

	ЗК 5. Здатність використовувати інформаційно-комунікативні технології, відповідально ставитися до питань інформаційної безпеки. ЗК 6. Здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами у галузі. ЗК 7. Здатність визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення, аналізувати соціально-значущі процеси. ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії та праці в команді для досягнення спільної мети. ЗК 9. Здатність до врахування строгих вимог дисципліни, діяти з урахуванням соціальної відповідальності та громадянських зобов'язань, з повагою ставитися до права й закону. ЗК 10. Здатність до управління комплексними діями, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах. ЗК 11. Здатність вчитися демонструвати презентації своїх наукових досягнень усно та письмово, вести дискусії та відстоювати власну точку зору. ЗК 12. Здатність до безперервного та активного навчання, постійного підвищення кваліфікації, самоосвіти.
Спеціальні компетентності	ФК 1. Здатність застосовувати богословські знання в професійному та суспільному житті, відповідно до прав людини, загальнолюдських та європейських цінностей ФК 2. Розуміння теоретичних і практичних проблем богослов'я, історії розвитку та сучасного стану наукових знань; ФК 3. Здатність аналізувати богослужбові та релігійно-правові практики богословських традицій. ФК 4. Розуміти актуальні проблем в галузі богослов'я, основні поняття церковно-історичної науки, актуальні для історії та сучасності Української Церкви. ФК 5. Здатність використовувати сучасні методи моделювання об'єктів, процесів і явищ предметної галузі дослідження. В практичній професійній діяльності та суспільному житті відповідно до віроповідальних та морально-етичних засад і принципів. ФК 6. Здатність аналізувати, оцінювати і порівнювати оригінальні ідеї у сфері теорії та практики богословської науки, надавати консультації та проводити експертну діяльність в галузі богослов'я. ФК 7. Здатність осмислювати та критично оцінювати свою національно-культурну спадщину, її цінності та контекст з точки зору богословського вчення. ФК 8. Здатність використовувати знання в галузі історії, типології і актуальних проблем взаємин в релігійній організації в міжрелігійному, культурному (цивілізаційному), громадському, державному та науковому контекстах. ФК 9. Здатність до організаційно-управлінської та представницько-посередницької діяльності в галузі богослов'я.

	ФК 10. Здатність у раціональних термінах виражати християнський досвід Бога. Формувати здатності до ефективного використання сучасної методології наукового пізнання і застосування новітніх методів наукових досліджень для реалізації власного наукового пошуку. ФК 11. Здатність аналізувати критичні видання Біблії, володіти базовими навичками оцінки рукописних різночитань, принципами й методами текстуальної критики за часом написання і за змістом, види змісту, способи пояснення і тлумачення змісту, переклади Святого Письма. ФК 12. Здатність діяти відповідно до церковно-правових норм. вміння оцінювати свої здібності та можливості в академічній і прикладній діяльності в процесі застосування результатів досліджень у сфері практичного богослов'я ФК 13. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем. ФК 14. Здатність управляти часом, планувати, організовувати та здійснювати власні наукові дослідження на належному рівні. ФК 15. Здатність пояснювати вплив соціокультурного й світоглядного контекстів на специфіку сучасних богословських учень. ФК 16. Здатність. усвідомлювати ролі богослова в різних контекстах і суспільствах основи, принципи, методи і форми цієї діяльності. ФК 17. Знати історії богословської традиції та здатність застосовувати його в процесі досліджень і у пошуках способів вирішення богословських питань в сучасному контексті. ФК 18. Здатність розуміти природу богословського осмислення поняття «Церква» у контексті історичних тенденцій формування доктринальних засад християнства, закономірності виникнення християнства як світової релігії та його основоположну роль у формуванні засадничих духовно-моральних принципів людства ФК 19. Здатність використовувати здобуті знання і навички під час опрацювання оригінальних джерел християнської писемності для правильного звершення та розуміння головних богослужбових текстів.
7. Програмні результати навчання	
	ПРН 1. Демонструвати належний рівень володіння державною та іноземною мовами в ситуаціях професійного й наукового спілкування, зокрема, участі в програмах академічної мобільності та здійснення наукових досліджень, працювати з навчальною, навчально-методичною, науковою, довідниковою літературою. ПРН 2. Вміти застосовувати знання з методики наукових досліджень у дослідницькій діяльності, використовувати знання основних аспектів історичного, культурного, соціального і духовного розвитку людства, інтегрувати теоретичні знання у практичний досвід, реалізовувати професійні якості на практиці.

ПРН 3. Знати методи аналізу та систематизації інформації, застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в богословській галузі, презентувати результати власних наукових досліджень.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору й демонструючи абстрактно-логічне мислення, логіку, критичний підхід.

ПРН 5. Здійснювати самостійні висновки й приймати рішення щодо вдосконалення кожного етапу навчання, знати інноваційні моделі, технології та запроваджувати їх на практиці в організації навчально-виховного процесу.

ПРН 6. Знати і застосовувати на практиці етичні засади наукової роботи і шляхи реалізації цінностей, принципи командної роботи та налагодження міжособистісної комунікації.

ПРН 7. Знати історію Церкви, принципи взаємодії богословських традицій та суспільства в минулому і сучасності; знати віроповчальні, моральні та етичні цінності; знати структуру й устрій, види церковної влади та органи церковного управління УПЦ.

ПРН 8. Знати основи, проблеми, принципи і методи православного богослов'я, розуміти методи презентації православної богословської традиції, методи організації та здійснення, стимулювання, мотивації та прийняття рішень у галузі богослов'я.

ПРН 9. Вміти оцінити свої здібності та можливості в академічній і прикладній діяльності в процесі застосування результатів досліджень у сфері богослов'я, в церковному та соціальному контексті.

ПРН 10. Знати методологічні, концептуальні засади організації навчальних занять, розробляти методику організації взаємодіяльності викладача й студентів, самостійно планувати структуру навчальних занять викладання фахової дисципліни, теоретико-методичні аспекти організації кожної складової діяльності; знати норми взаємодії в науковому співтоваристві, педагогічну та наукову етику науковця-дослідника.

ПРН 11. Знати характерні ознаки системи християнського православного богослов'я, а також принципи нерозривності зв'язку віровчення Православної Церкви з її моральним вченням та із засадничими принципами духовного життя людини у Христі.

ПРН 12. Знати генезу та фундаментальні догматичні відмінності у богослов'ї в контексті віроповчальних засад і доктринальних положень православного богослов'я; знати генезу та провідні тенденції сучасної християнської богословської думки.

ПРН 13. Знати специфіку й закономірності розвитку сучасного світового та вітчизняного богословського дискурсу; знати природу і суть міжцерковного протистояння та міжконфесійних конфліктів у контексті сучасних богословських суперечок; представляти Православну Церкву у міжрелігійному, міжхристиянському, міжправославному, світському і медійному середовищі.

ПРН 14. Знати основи законодавства та академічної доброчесності в науковій сфері, демонструвати системне розуміння богословської галузі, майстерність у частині умінь і методів дослідження.

ПРН 15. Знати основні етапи роботи з бібліографією, архівами, постановкою проблематики і складання плану наукової роботи, вміти використовувати нові технології навчання та шляхи вдосконалення майстерності викладача.

ПРН 16. Оцінювати передбачуваний або непередбачуваний контекст чи ситуацію і вміти застосовувати богословський аналіз та осмислення для

вирішення проблемного питання, розмежовувати у процесі богословських досліджень як принципи «згоди отців», так і «приватних думок» святих отців та вчителів християнської Церкви.

ПРН 17. Пояснювати специфіку міжконфесійних відносин та прогнозувати перспективи їх розвитку в умовах полікультурності, секуляризації та глобалізації, аналізувати природу та соціальну роль місіонерської діяльності в сучасній Україні та світі.

ПРН 18. Аналізувати основні проблеми біблійної текстології, особливості змісту і стилю різних біблійних жанрів, символіко-образний аспект текстів, кодифікацію канону, проблеми атрибуції та датування досліджуваних священних книг.

ПРН 19. Здійснювати усний виступ, брати участь у науковій дискусії, полеміці, суперечці, грамотно будувати наукове висловлювання; оформляти наукові тексти різних жанрів відповідно до чинних вимог; розуміти сучасну богословську проблематику та методи її осмислення; раціональною мовою висловлювати знання, які лежать за межами досвіду.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Гарант освітньої програми та група забезпечення, науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітню програму відповідають кадровим вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти щодо відповідного ступеню вищої освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	- навчальний корпус; - гуртожиток; - тематичні кабінети; - комп'ютерний клас; - столова та кафе; - наявність доступу до мережі Інтернет; - мультимедійне обладнання; - спортивна зала
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	- офіційний сайт; - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - необмежений доступ до мережі Інтернет; - наукова бібліотека, читальна зала

9. Академічна мобільність

Національна академічна мобільність	Угоди про співпрацю з університетами України, можливість переведення студентів з інших ЗВО України за відповідною спеціальністю, гнучка система врахування здобутків неформальної та інформальної освіти.
Міжнародна академічна мобільність	Можливість академічного стажування у ЗВО-партнерах, перезарахування кредитів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Згідно ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та правилами прийому на навчання КаУ ім. А.Волошина

2. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
Обов'язкові компоненти ОП (цикл загальної підготовки)			
ОК 1.	Методика викладання богослов'я	4	Іспит
ОК 2.	Педагогіка вищої школи	4	Іспит
ОК 3.	Методологія та організація наукових досліджень	5	Залік
	Разом	13	1/2
Обов'язкові компоненти ОП (цикл професійної підготовки)			
ОК 4.	Актуальні питання державно-церковного та канонічного права	5	іспит
ОК 5.	Інститут військового капеланства	5	іспит
ОК 6.	Візантологія	4	іспит
ОК 7.	Агіологія	5	залік
ОК 8.	Порівняльне богослов'я	5	залік
ОК 9.	Біблійна герменевтика	5	залік
ОК 10.	Біблійне богослов'я	5	іспит
ОК 11.	Актуальні питання догматичного богослов'я	5	іспит
ОК 12.	Історія РКЦ та інквізиції	4	іспит
ОК13.	Медичне соціальне та спортивне капеланство	5	залік
ОК 14.	Зовнішні церковні відносини	5	залік
ОК15.	Новітня історія Православної Церкви України	5	іспит
ОК 16.	Міждисциплінарна курсова робота	3	Диф. залік
ОК 19	Підготовка до кваліфікаційного іспиту, оглядові лекції	2	-
ОК 28.	Практика		
28.1	Виробнича, дослідна	8	Диф. залік
28.2	Педагогічна	8	Диф. залік
	Разом	60	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		90	
Вибіркові компоненти ОП*			
ФВК	Вибіркові освітні компоненти фахової підготовки	16	
ВК	Дисципліни вільного вибору студента інших спеціальностей	14	
Загальний обсяг вибірових компонент:		30	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		120	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів здійснюється у формі атестаційного іспиту, котрий перевіряє досягнення обов'язкових результатів навчання, визначених освітньою програмою. До підсумкової атестації допускаються особи, які успішно виконали всі вимоги навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Богослов'я» зі спеціальності «Богослов'я» і не мають академічної заборгованості.

Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності «Богослов'я» здійснюється екзаменаційною комісією та проходить у формі комплексного кваліфікаційного екзамену з фаху.

Атестація здійснюється:

- за допомогою засобів контролю ступеня досягнення кінцевої мети освітньо-професійної програми підготовки з дотриманням дидактичних принципів формування і реалізації системи засобів діагностики;
- на підставі оцінки якості засвоєння освітньої програми, рівня професійних знань, умінь та навичок, ступеня сформованості загальних та спеціальних компетентностей.

Атестація випускників освітньої програми «Богослов'я» зі спеціальності «Богослов'я» завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня магістр із присвоєнням академічної кваліфікації: магістр богослов'я. Атестація випускників здійснюється відкрито та публічно.

Гарант освітньої програми,

*професор кафедри
богослов'я, філософії
та гуманітарних наук*

Євген НІКОЛЬСЬКИЙ